

ქართული მცირე პროზის სათაურების სტრუქტურულ-სემანტიკური გააზრებისათვის

გელდიაშვილი ნუნუ

იაკობ გოგებაშვილის სახელობის
სახელმწიფო უნივერსიტეტი, თელავი

<https://doi.org/10.52340/idw.2021.505>

აბსტრაქტი. ქართული მცირე პროზის ლინგვისტური წახნაგების შესწავლის ერთ-ერთ მნიშვნელოვან კომპონენტად მათი სათაურების გაანალიზება მიგვაჩნია, რადგან იგი ტექსტის განუყოფელი ნაწილი და ერთგვარი მედიატორია მკითხველთან. ამიტომ მწერალთა წინაშე მდგომი ეს რთული ამოცანა - სათაურის, ერთი ან რამდენიმე სიტყვისაგან შემდგარი ფრაზის, მნიშვნელობა, განსაკუთრებულია. ცუდად მოფიქრებულმა სათაურმა შეიძლება დააკნინოს ტექსტის მნიშვნელობა, ან, იმ შემთხვევაში, თუ ეფექტურობით ტექსტის შინაარსს აღმატება, იმედი გაუცრუოს მკითხველს. ასევე, სათაური განიხილება არა როგორც ავტორის სტილის მაჩვენებელი მხოლოდ, არამედ, როგორც იმ მხატვრულ-კულტურული აზროვნების გამომხატველიც, რომლის წიაღშიც ის შეიქმნა.

ნაშრომში განვიხილავთ ქართული მცირე პროზის სახელწოდებათა სტრუქტურისა და სემანტიკის ძირითად მახასიათებლებს.

სათაურების უმრავლესობა ქართული მცირე პროზის ნიმუშებში ერთი სრულმნიშვნელოვანი სიტყვაა, შედარებით ნაკლებია ორწევრა, სამწევრა, ოთხ და მეტწევრა შემთხვევები. ექსპრესიულობასა და გრადაციას კი ძირითადად ლექსიკური გამეორება, სინონიმია და ანტონიმია ემსახურება.

კვლევის თვისებრი, რაოდენობრივი, ანალიზისა და სინთეზის მეთოდებზე დაყრდნობით, გამოგვაქვს ძირითადი დასკვნები.

საკვანძო სიტყვები: მცირე პროზა, სათაურები, სტრუქტურა, სემანტიკა.

ქართული მცირე პროზის ლინგვისტური წახნაგების შესწავლის ერთ-ერთ მნიშვნელოვან კომპონენტად მათი სათაურების გაანალიზება მიგვაჩნია, რადგან, თუ ვთანხმდებით, რომ, ზოგადად, სათაური ტექსტის განუყოფელი ნაწილი და ერთგვარი მედიატორია მკითხველთან, მაშინ ცალსახად ნათელი ხდება მხატვრული ნაწარმოების შექმნისას დასათაურების მწერალთა წინაშე მდგომი ეს რთული ამოცანა - სათაურის, ერთი ან რამდენიმე სიტყვისაგან შემდგარი ფრაზის, განსაკუთრებულია: „სათაური ყოველი ტექსტის მნიშვნელოვანი ინფორმაციული ნაწილია“ [საკარული 2004: 176]; მეტიც, მიჩნეულია, რომ „მხატვრული ტექსტის სემანტიკური დერძი სწორედ სათაურის გავლენით ყალიბდება“ [ტალიაშვილი, 2014].

ცუდად მოფიქრებულმა სათაურმა შეიძლება დააკნინოს ტექსტის მნიშვნელობა, ან, იმ შემთხვევაში, თუ ეფექტურობით ტექსტის შინაარსს აღმატება, იმედი გაუცრუოს მკითხველს [ტალიაშვილი, 2014].

სამეცნიერო ლიტერატურის თანახმად, სათაურის სამი ფუნქცია გამოიყოფა:

1. ნომინაციური - დასახელების, განმასხვავებელი ფუნქცია; 2. რეკლამური - მკითხველის მისაზიდი, დამაინტერესებელი ფუნქცია; 3. ინფორმაციული - გვაწვდის ინფორმაციას ნაწარმოების შინაარსზე [გოცირიძე, 1978: 203-204]. „სათაური, ისევე როგორც სინამდვილის ყოველი მოვლენა, წარმოადგენს ფორმისა და შინაარსის ერთობლიობას. ფორმის

თვალსაზრისით ის წარმოადგენს ერთგვარ საკუთარ სახელს, მიმთითებელს, ხოლო შინაარსის მხრივ იგი არის მოკლე ინფორმაცია თემატურ იდეური არსის შესახებ" [გოცირიძე, 1978: 202].

კიდევ ერთი ფაქტორი, რაც მეტად მნიშვნელოვანს ხდის მხატვრული ტექსტის სახელწოდებათა შესწავლას, არის ის, რომ სათაური განიხილება არა როგორც ავტორის სტილის მაჩვენებელი მხოლოდ, არამედ როგორც იმ მხატვრულ-კულტურული აზროვნების გამომხატველიც, რომლის წიაღშიც ის შეიქმნა [გაბადაძე, 2015: 146].

ჩვენს შემთხვევაში, უპირველეს ყოვლისა, განვიხილავთ მცირე პროზის ნიმუშების სახელწოდებათა სტრუქტურას. ამის მიხედვით „სათაური შეიძლება იყოს ერთწევრიანი, ორწევრიანი და ორზე მეტწევრიანი. სათაურის სინტაქსური თავისებურება მჭიდრო კავშირშია ნაწარმოების ტექსტთან: ერთი მხრივ, სწორედ ტექსტთან მიმართებაში ხდება სათაურის შინაარსის დეკოდირება, მეორე მხრივ კი - სათაური თავისი სტრუქტურული მაჩვენებლებით უფრო ხაზგასმით მიგვითითებს ნაწარმოების ავტორისეულ პოზიციაზე, გვებმარება ტექსტის დედააზრის განსაზღვრაში" [საკარული, 2004: 178].

ქართული მცირე პროზის ტექსტების სათაურებზე დაკვირვებისას საყურადღებო აღმოჩნდა მათში სრულმნიშვნელოვანი სიტყვების რაოდენობრივობა. ხშირია, როდესაც ავტორი ძირითად სათქმელს ერთი სიტყვით გადმოსცემს და მას სათაურად გვთავაზობს. ასეთ შემთხვევებში, ძირითადად, არსებითი სახელებია (როგორც საკუთარი, ისე საზოგადო) გამოყენებული, როგორც მხოლოდით, ისე მრავლობით რიცხვში: „ვარლამი“ (რევაზ მიშველაძე), „კლარა“ (კონსტანტინე გამსახურდია); „იუდა“ (შიო არაგვისპირელი); „დათვი“ (კონსტანტინე გამსახურდია), „დოლი“ (რევაზ მიშველაძე), „კაცნი“ (რევაზ მიშველაძე), „სათები“ (კონსტანტინე გამსახურდია)...

ცნობილია, რომ სათაური ინფორმატულობას იძენს მხატვრულ ტექსტთან მიმართებაში და „მისი სემანტიკის სიღრმე მთლიანად აღიქმება მხოლოდ მხატვრულ ტექსტთან ერთიანობაში" [მარტაშვილი, 2004: 66]. ამ ფონზე ძალზე საინტერესოდ გამოიყურება ერთსიტყვიან სათაურებად აბსტრაქტული არსებითი სახელები, რომელთაც ტექსტის ძირითად იდეას კარგად წარმოაჩენენ - მთავარ თემასა თუ პრობლემას გამოხატავენ: „სიკეთე“ (რევაზ მიშველაძე), „მშვენიერება“ (კონსტანტინე გამსახურდია), „ბედნიერება“ (ნიკო ლორთქიფანიძე)...

გარდა არსებითი სახელებისა, ქართული მცირე პროზის ერთსიტყვიან სათაურებად გამოყენებულია ზედსართავი სახელები: „სუსტი“ (რევაზ მიშველაძე), „პოპულარული“ (რევაზ მიშველაძე), „ამაყი“ (ნიკო ლორთქიფანიძე); იშვიათად ნაცვალსახელი: „ის“ (შიო არაგვისპირელი) და რიცხვითი სახელი: „სამნი“ (რევაზ მიშველაძე).

ქართული ენისათვის ზმნა-შემასმენლის განსაკუთრებულობა და სპეციფიკა მწერლებს საშუალებას აძლევს, სათაურებად სწორედ მათ მიმართონ და მარტივი თუ შედგენილი ზმნა-შემასმენლის ფორმებით გადმოსცენ ძირითადი სათქმელი: „ვცხოვრობთ!...“, „მძულხართ...“, „ი...ყუ...ჩე!...“, „სისულელეა!“, „მიწაა!...“.

ორ და სამწევრა სათაურებად უმეტესად გვხვდება ზედსართავი და არსებითი სახელების მსაზღვრელ-საზღვრულის პრეპოზიციული წყობის მოდელი: „დამსხვრეული ჩონგური“ (კონსტანტინე გამსახურდია), „ბედნიერი დედა“ (შიო არაგვისპირელი), „უსაფლავო კაცი“ (რევაზ მიშველაძე), „თავსაფრიანი დედაკაცი“ (ნიკო ლორთქიფანიძე), „მამულის სული“ (ნიკო ლორთქიფანიძე)...

როგორც ანალიზმა გვიჩვენა, ქართულ ენაში ჩვენ მიერ შესწავლილი ტექსტების სათაურების უმრავლესობა ერთი სრულმნიშვნელოვანი სიტყვაა -50% -ზე მეტი; ორწევრა- 30%; სამწევრა - 10%, ხოლო ოთხ და მეტწევრა - დაახლოებით 5% ზე ცოტა მეტია.

თუ არ ჩავთვლით გამეორების შემთხვევებს, კავშირებით შეერთებულ ერთგვარ წევრებს სათაურებად ძალზე იშვიათად ვხვდებით: „დადიანის ასული და მათხოვარი“ (ნიკო ლორთქიფანიძე), „ეჰ, ჯანდაბას ჩემი თავი და ტანი!...“ (შიო არაგვისპირელი)...

ნიშანდობლივია საკუთარი სახელებით, კერძოდ, ადამიანთა სახელებით, გვარებით ან ფსევდონიმებით გამოხატული სათაურები: „კლარა“, „ქოსა გახუ“, „ლილ“... (კონსტანტინე გამსახურდია); „იუდა“, „ბაბდო-კი...“ (შიო არაგვისპირელი); ზოგ შემთხვევაში საკუთარი

სახელები მსაზღვრელის ან საზღვრულის ფუნქციითაა: „მელოს დღიურებიდან“ (შიო არაგვისპირელი), „დიდი იოსები“ (კონსტანტინე გამსახურდია) და სხვ.

სათაურების მახასიათებლების შესწავლისას გამოიკვეთა, რომ ნაკლებად, მაგრამ მაინც, ფიგურირებს მათში რიცხვითი სახელებიც: „ორი მკურნალი“ (შიო არაგვისპირელი), „ამბავი ხუთასი ბოლნისელისა“ (კონსტანტინე გამსახურდია), „შემუსვრილი სამი ცნება“ (შიო არაგვისპირელი), „თიხის ერთი ფირფიტა“ (რევაზ მიშველაძე)... ამ მაგალითში ნათლად ჩანს, რომ რიცხვითი სახელი „ერთი“ მკაფიოდ უსვამს ხაზს „ფირფიტის“ რაოდენობას. „თიხის ფირფიტა“, რიცხვითი სახელის გარეშეც მხოლოდით რიცხვში დგას და, შესაბამისად, ერთს აღნიშნავს. მიუხედავად ამისა, სათაურში რიცხვითი სახელია გამოყენებული, რაც მის ექსპრესიულობაზე ნათლად მიუთითებს. რიცხვითი სახელის მნიშვნელოვნობაზე ცხადად მეტყველებს, ასევე, სათაური „სამნი“ (რევაზ მიშველაძე), რომელიც მკითხველის ყურადღებას იქცევს არა პერსონაჟთა რაობით, ვინაობით, რაგვარობითა თუ სხვა მახასიათებლებით, არამედ მათი რაოდენობით. როგორც მოყვანილი მაგალითებიდანვე ჩანს, დასახელებული რიცხვითი სახელები მხოლოდ რაოდენობითია. სათაურებში რიგობით რიცხვით სახელებს ფაქტობრივად არ ვხვდებით.

რიგ შემთხვევებში, სათაურად გვაქვს არა ცალკეული სიტყვები ან ფრაზები, არამედ დასრულებული, ზმნის შემცველი წინადადება გავრცობილი, ან გაუვრცობელი სახით: „აეროდრომი აღარ არის“ (რევაზ მიშველაძე), „გრძნობის ტალღებმა გზა გაიკაფა“ (ნიკო ლორთქიფანიძე), „ციხე ჩამოინგრა“ (ნიკო ლორთქიფანიძე), „ეს იყო ძველათ“ (ნიკო ლორთქიფანიძე), „მამას მიწა მივაყალბეთ!..“, „მომილოცნია ახალი წელი!..“ (შიო არაგვისპირელი)...

პროცენტულად დაახლოებით შემდეგ სურათს ვღებულობთ:

საზოგადო სახელები - 60% ; საკუთარი სახელები -10%; ზედსართავი სახელები -10%; ზმნა-შემასმენელი - 15%; სხვა ყველა (რიცხვითი სახელი, ნაცვალსახელი, სახელზმნა, კავშირიანი ფრაზები - 5%).

ტექსტის სათაურები, ისევე როგორც თვით ნაწარმოები, მრავალფეროვანია. ამიტომაც, რამდენადაც შესაძლოა მხატვრული ტექსტის კლასიფიცირება სხვადასხვა მახასიათებლის მიხედვით, ისევე შეიძლება სათაურების დაჯგუფება და სხვადასხვა ტიპის გამოყოფა [Ламзина, 2014]. ჩვენც რამდენიმე ჯგუფი გამოვკვეთეთ. ერთ-ერთი პერსონაჟისეული სათაურებია, რომლებიც ნაწარმოების წაკითხვამდე აუწყებს მკითხველს, თუ ვის ან რის შესახებ არის ტექსტი. პერსონაჟისეულ სათაურებში მთავარ გმირი წარმოდგენილია სხვადასხვაგვარად. პირველი, როდესაც მხოლოდ ანთროპონიმი - საკუთარი სახელია სათაურად: „კლარა“, „ლილ“, „ნაპოლეონი“, „ჯამუ“ (ვ. გამსახურდია), „საბა“ (ნიკო ლორთქიფანიძე), „იუდა“ (შიო არაგვისპირელი), „ამბერკი“, „აბესალომ“ (რ. მიშველაძე)...; მეორე - მთავარი გმირი (წარმოდგენილი ანთროპონიმით ან ზოგადი არსებითი სახელით) + მსაზღვრელი ან საზღვრული, რაც, განსხვავებით მხოლოდ ანთროპონიმისაგან, აზუსტებს ინფორმაციას მთავარი გმირის ან მის გარშემო განვითარებული მოვლენის შესახებ: „დიდი იოსები“ (ვ. გამსახურდია), „თავსაფრიანი დედაკაცი“, „პატარა კაცი“ (ნ. ლორთქიფანიძე), „მელოს დღიურიდან“, „ბედნიერი დედა“ (შიო არაგვისპირელი), „უსაფლავო კაცი“ (რ. მიშველაძე); საინტერესოა, როდესაც მთავარი გმირის/გმირების შესახებ ინფორმაციას ვიგებთ არა მათი სახელების, არამედ ეროვნების ან წარმომავლობის საშუალებით: „ამბავი ხუთასი ბოლნისელისა“ (ვ. გამსახურდია)...თუმცა, მსგავსი თავისებურება ქართულ მცირე პროზას ნაკლებად ახასიათებს.

ზოგჯერ სათაურში მთავარი გმირი წარმოდგენილია სპეციალობის, პროფესიის, საქმიანობის სახელწოდებით: „ფოტოგრაფი“ (ვ. გამსახურდია), „გადია“, „სოფლის მასწავლებელი“, „შეგირდი“ (ნ. ლორთქიფანიძე), „ორი მკურნალი“ (შიო არაგვისპირელი), „მსაჯი“, „მემარჯლე“, „ექიმი“, „მეთოკე“, „ქორეოგრაფი“ (რ. მიშველაძე)...

არის შემთხვევები, როცა სათაური გვაწვდის ინფორმაციას არა ერთი, არამედ რამდენიმე გმირის შესახებ: „დადიანის ასული და მათხოვარი“ (ნ. ლორთქიფანიძე), „და-მმა“ (შიო არაგვისპირელი).

ცალკე გამოიკვეთა კიდევ ერთი, მხოლოდ ზოონიმით (მსაზღვრელის ან საზღვრულის გარეშე) წარმოდგენილი, იშვიათად კი ზოონიმის შემცველი სათაურების სემანტიკური ჯგუფი: „დათვი“ (ვ. გამსახურდია); „ცხენი“, „ცხვარი“ (რ. მიშველაძე). „პატარა პეპელა“ (შიო არაგვისპირელი).

გამოყოფენ დრო-სივრცითი განზომილების მაჩვენებელ სათაურებსაც [გაბადაძე, 2015; Ламзина, 2014]. თუმცა, კვლევამ გვიჩვენა, რომ როგორც დროის, ისე სივრცითი სათაურები გამონაკლისების სახითაა: „ახალ წლის ღამეს“, „სოფლად“ (შიო არაგვისპირელი)...;

აღსანიშნავია ნოველათა პირდაპირი ნათქვამით დასათაურების ნიშანდობლიობა. ავტორები ექსპრესიას პერსონაჟის განცდებისა და კულმინაციის მომენტში წამომახილის სათაურად გადმოტანით ცდილობენ. სწორედ ამიტომ ამგვარი სათაურები ძახილის, კითხვით-ძახილის, და ზოგიერთ შემთხვევაში, კითხვითი წინადადებით არის გადმოცემული: „ესაა ჩვენი ცხოვრება!..“ (შიო არაგვისპირელი) „ადე, ჩამოვიდა!...“ (შიო არაგვისპირელი), „დედავ, მისტიურო ქალო!!!“ (კონსტანტინე გამსახურდია), „ღმერთო, დაილოცოს შენი სამართალი!“ (შიო არაგვისპირელი). ასეთ სათაურებს „მოლაპარაკე“ სათაურებს, ან კულმინაციურ სათაურებს უწოდებენ, რადგან ნაწარმოების კულმინაციური მომენტებიდან გამომდინარეობენ [გოგოლაშვილი, 2014: 11]. ენათმეცნიერი გ. გოგოლაშვილი ასეთ სათაურებს „ციტატურ სათაურებს უწოდებს“ და აღნიშნავს, რომ „არის ისეთი ციტატური სათაურიც, ტექსტში რომ არ გვხვდება: „ღმერთო, დაილოცოს შენი სამართალი!“ თუმცა, ტექსტის შინაარსიდან გამომდინარე, პერსონაჟს ეს შეიძლება ეთქვას... სათაურად ციტატა გამოიტანა, მერე პერსონაჟს აღარ ათქმევინა“ [გოგოლაშვილი, 2014: 12]. ამ ტიპის სათაურები სხვებისაგან სასვენი ნიშნებით, კერძოდ, ბრჭყალებითა და ძახილის ან კითხვით-ძახილის ნიშნებითაც განსხვავდება.

ცნობილია, რომ „სათაური თავისი შინაარსით შეიძლება იყოს ემოციურად ნეიტრალური და ემოციურად დამუხტული. ემოციის სარეალიზაციოდ სათაურში ობიექტურადაა მოცემული სპეციალური ენობრივი სიგნალები“ [საკარული, 2004: 177]. მისი სარეალიზაციო ერთ-ერთი სიგნალი არის შორისდებული, რაც დამახასიათებელია ქართული მცირე პროზისათვის. ასეთ სახელწოდებებში დასტურდება სხვადასხვა ჯგუფის შორისდებულები: დანანების; „ეჰ, ჯანდაბას ჩემი თავი და ტანი!..“ (შიო არაგვისპირელი); მწუხარების: „ვაი, ჩვენი ბრალიც!..“ (შიო არაგვისპირელი); დაცინვის: „ხა, ხა, ხა, რა სულელი ხარ!..“; სამადლობელო: „გმადლობ, უფალო, გმადლობ!“ და სხვა.

სათაურის ექსპრესიულობის ერთ-ერთ საშუალებად ხაზგასასმელია ლექსიკური გამეორების შემთხვები: „...ხითხითებს და ხითხითებს“ (შიო არაგვისპირელი), „ღირსი ვარ იმისა, ღირსი...“ (შიო არაგვისპირელი), „მარად და მარად“ (ნიკო ლორთქიფანიძე), „გმადლობ, უფალო, გმადლობ!...“ (შიო არაგვისპირელი) ...

სახელწოდებებში ექსპრესიულობასა და გრადაციას ემსახურება აგრეთვე სინონიმია და ანტონიმია, რასაც იშვიათად, მაგრამ მაინც ვხვდებით: „ქარი კი ამ დროს ზუოდა, კვნესოდა და გმინავდა“ (შიო არაგვისპირელი), „მტრების მეგობრობა“ (ვ. გამსახურდია)... აღსანიშნავია, რომ ჩვენ მიერ დამუშავებული ტექსტების სათაურებში უცხოენოვანი სიტყვები ან ფრაზები არ გამოვლინდა.

ქართული მცირე პროზის სათაურებში, უდავოდ, განსაკუთრებული ფუნქციის მატარებელია ინტენსიურად გამოყენებული სასვენი ნიშნები, რაც კიდევ უფრო აძლიერებს გადმოცემულ ექსპრესიას [ჭიკაძე, 2014: 40]. ძირითადად გვხვდება ძახილის: „დედავ, მისტიურო ქალო!“ (კონსტანტინე გამსახურდია), კითხვის: „ღმერთო, რა დაგიშავე?“ (შიო არაგვისპირელი), კითხვით-ძახილის: „ბეჩა, რადა მკლავ?!“ (შიო არაგვისპირელი) ნიშნები, ასევე, სამწერტილი: „მე ვარ...“ (რევაზ მიშველაძე), რაც აშკარა შთაბეჭდილებას ახდენს მკითხველზე და მუხტავს მას გარკვეული ემოციითა და სათაურში წარმოდგენილი ეფექტის მოლოდინით.

ამდენად, კვლევის თვისებრი, რაოდენობრივი, ანალიზისა და სინთეზის მეთოდებზე დაყრდნობით, დავასკვნით, რომ ქართული მცირე პროზის სახელწოდებათა სტრუქტურისა და სემანტიკის ძირითადი მახასიათებლების შესწავლას განსაკუთრებული როლი აკისრია და ეს ავტორებისათვის, მართლაც, სერიოზულ და რთულ ამოცანას წარმოადგენს, აქტუალური და

უამრავი სიახლის შემცველია. ამ ტიპის კვლევები იმის შესაძლებლობასაც იძლევა, რომ გამოვკვეთოთ ცალკეული მწერლის ინდივიდუალური ხელწერა ტექსტის დასათაურების არჩევანში, გავარკვიოთ, როგორ ახერხებს იგი თავიდანვე მკითხველზე ზემოქმედებას, ტექსტის მთავარი იდეისა თუ თემის წარმოჩენას.

ლიტერატურა:

1. გაბადაძე, მ. (2016). მხატვრული ტექსტის სათაური როგორც ენობრივ-კულტურული ფენომენი და მისი ტიპოლოგიური დინამიკა ინგლისური პროზის კონტექსტში. ფილოლოგიის დოქტორის აკადემიური ხარისხის მოსაპოვებლად წარმოდგენილი დისერტაცია. ქუთაისი. აკაკი წერეთლის სახელმწიფო უნივერსიტეტი.
http://doc.atsu.edu.ge/geo/sadqtoro%20disertacia/disertacia_gabadadze.pdf (28.07.2016).
2. გოგოლაშვილი, გ. (2014). რამდენიმე შენიშვნა შიო არაგვისპირელის სათაურების შესახებ. შიო არაგვისპირელისადმი მიძღვნილი სამეცნიერო კონფერენციის მასალები. თელავი. გვ. 11-12
3. გოცირიძე, დ. (1978). ქართული სათაურის სტრუქტურულ-ფუნქციონალური განვითარების საკითხისათვის. ზოგადი და იბერიულ-კავკასიური ენათმეცნიერების საკითხები. თბილისი: გამომცემლობა „მეცნიერება“. გვ.202-225
4. Ламзина, А. В. Заглавие. (2014) <http://studopedia.org/1-44464.html> (03.08.16)
5. მარტაშვილი, ნ. (2004). მხატვრული ტექსტის სათაურის სემანტიკის სპეციფიკურობა. საენათმეცნიერო ძიებანი, XVI. გვ. 65-69.
6. საკარული, ც. (2004): სათაურის ძირითადი პარამეტრების საკითხისათვის. „საენათმეცნიერო ძიებანი“, XVII, გვ. 176-183.
7. ტალიაშვილი, თ. (2012). სათაურის ფუნქცია, სტატუსი, ინტერპრეტაცია. სემიოტიკა, N11.
8. ჭიკაძე, რ. (2014). შიო არაგვისპირელის თხზულებათა სათაურების სახელდების ექსპრესია. შიო არაგვისპირელისადმი მიძღვნილი სამეცნიერო კონფერენციის მასალები, თელავი.

For Structural-Semantic Perception of Georgian Short Prose Titles

Geldiashvili Nunu

Iakob Gogebashvili State University, Telavi

Abstract

We consider the analysis of the linguistic aspects of titles as one of the important components of the study of Georgian short prose, as it is an integral part of the text and a kind of mediator with the reader. That is why the difficult task facing writers i.e. the meaning of a title which represents a phrase consisting of one or more words - is special. A poorly thought-out title can diminish the meaning of the text, or, if it effectively exceeds the content of the text, disappoint the reader. The title is also seen not only as an indicator of the author's style, but also as an expression of the artistic-cultural thinking in which it was created.

In this paper, we discuss the main features of the structure and semantics of the titles of small prose samples.

Most of the titles in Georgian short prose samples represent one full word; there are relatively few samples of two, three, four and more-member cases. Expressionism and gradation are mainly served by lexical repetition, synonymy and antonymy.

In the paper we draw the main conclusions based on the qualitative, quantitative, analysis and synthesis methods of research.

Key words: Short Prose; Titles, Structure, Semantics.